

Син – табигатъ баласы.

**Югары Ослан районы Мәйдан төп
гомуми белем бирү учреждениесе.
II категорияле татар теле һәм әдәбияты
укытучысы Низамиева Л.К.**

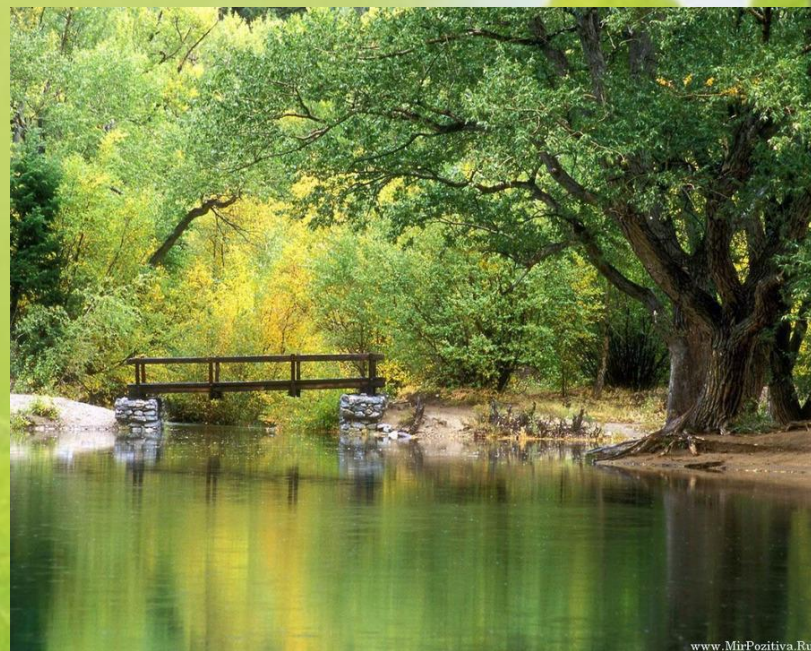
Ты – дитя природы.

**Муниципальное бюджетное
общеобразовательное учреждение
«Майданская основная
общеобразовательная школа»
учитель татарского языка и
литературы II квалификационной
категории Низамиева. Л.К**

**Таш, су, һава, урманнарны
Табиғать дип атыйбыз.
Табиғатьсез яшәп булмый
Нигә соң сакламыйбыз?**

**Елгаларны пычратабыз,
Урманнарны кисәбез.
Чишмәләрне чистартмыйбыз,
Матурлыкны бозабыз.**

**“Табиғатьне саклагыз!”-дип язган,
Лозунглар язып эләбез.
Ә үзебез шул язу янында,
Ашап-эчеп, чүпләп китәбез.**

(автор Низамиева Л.К.)

Истә калдырыгыз!

- **Табигать – природа**
- **Гасыр – век**
- **Агулы- ядовитый**
- **Бурыч- долг**
- **Казылма байлыклар- полезные ископаемые**
- **Пычрана- загрязняется**
- **Куркыныч- опасность**
- **Кайгыртырга- заботиться**
- **Киләчәк буыннар- будущее поколение**

Тәржемә итегез!

- Гасыр
- Агулы
- Табигать
- бурыч
- Казылма байлыклар
- Кайгыртырга
- Куркыныч
- Киләчәк буыннар
- Пычрана

Укыгыз, тэржемэ итегез!

- Син- табигать баласы. Табигать – сиенэ эйлэнэ-тирэн ул. Кояш, су, болыт, ком, таш, хайваннар һәм үсемлеклэр- барысы бергэ табигать дип атала. Кеше үзенэ кирэк эйберлэрне табигатьтэн ала. Иген, яшелчэ һәм жилэк-жимешлэр үстерэ, терлек үрчетэ.
- Жир астыннан казылма байлыктар чыгаралар. Елга һәм күллэрдэн балык тоталар.
- Табигать бай, ләкин аны сакларга кирэк. Кешелэр килэчэк турында , алдагы буыннар турында кайгыртырга тиешлэр. Жир шарында барлык кешелэр дә гасырлар буге уртактар бер максат белән яшилэр: ул – табигатьне саклау!

Сорауларга жавап бирегез.

- **1. Нәрсә ул табигать?**
- **2. Кеше табигатьтән нәрсэләр ала?**
- **3. Жир шарында кешеләр нинди максат белән яшиләр?**
- **4. Ни өчен табигатьне сакларга кирәк?**

Бу раслаулар текстка туры киләме?

- **1.Без урман –кырлардан гөмбә һә жиләк жыябыз.**
- **1)туры килә 2) туры килми**
- **3) текстта әйтелми**
- **2. Безнең максатыбыз- табигатьне саклау!**
- **3.Кешеләр табигатьне саклау максаты белән яшәмиләр.**
- **4. Безнең табигатебез бик ярлы.**
- **5.Кешеләр киләчәк буын турында кайгыртырга тиешләр.**

Сүзләрне кирәкле грамматик формада куегыз!

- Табигать ул - _____ .(әйләнә-тирә)
- Кеше үзенә кирәк күп әйберләрне
_____ ала. (табигать)
- Табигать бай, ләкин _____ сакларга
кирәк. (ул)
- _____ барлык кешеләр
табигатьне саклау максаты белән
яшиләр. (жир шары)
- Елга һәм күлләрдән балык _____ . (тот)

Как скажешь о том, что:

- нужно охранять природу;**
- нужно для будущего поколения;**
- нельзя загрязнять природу;**
- охранять природу – наш долг.**

Чакыру – призыв!

- **Табигатьне сакларга кирәк!**
- **Табигатьне саклау – безнең изге бурычыбыз!**
- **Табигатьне пычрату – гасыр чире!**

ЖӨМЛЭЛЭР ТӨЗӨГӨЗ.

1. Табигатьне , кирэк, сакларга.

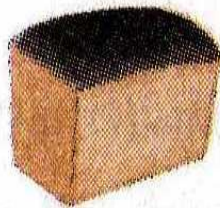
2. Һәр, изге, табигатьне, кешенең, саклау, бурычы.

3. Булайк, да, табигатьнең, әйдәгез, барыбыз, дуслары.

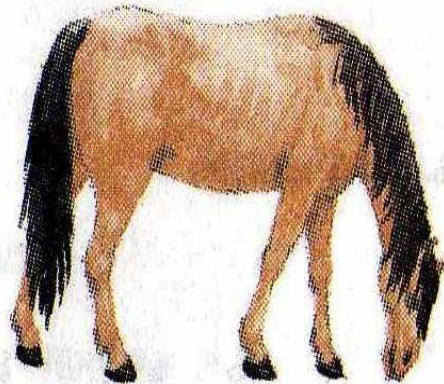
Ребусны чишегез.

’

” Г

ь

’

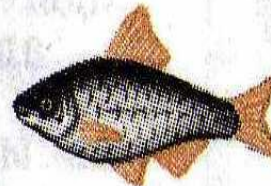

е

’ 4

”

4 й 5!

Использованная литература:

- Р.З.Хайдарова, Р.Л.Малафеева, учебник татарского языка для 7 класса средней общеобразовательной школы с русским языком обучения (для русскоязычных учащихся). – Казань, «Магариф», 2007г.
- К.С.Фатхуллова, Э.Н.Денмухамматова, Р.З.Хайдарова, Татарский язык, пособие по подготовке к Государственной (итоговой) аттестации для русскоязычных учащихся 9 класса. – Казань, «Гыйлем», 2012г.

Кулланылган әдәбият:

- Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева дәрәслеге. Рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 7 нче сыйныфы өчен дәрәслек. Казан. “Мәгариф”. 2007 нче ел.
- К.С.Фәтхуллова, Э.Н.Денмөхәммәтова, Р.З.Хәйдәрова. Татар теле дәүләт (йомгаклау) аттестациясенә әзерләнгән өчен кулланма (ГИА в новой форме). 9 нчы сыйныфлар өчен. Казан. “Гыйлем” 2012 ел.